

QVÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPV TATIONIBVS MANE DISCV TIENDA

IN SCHOLIS MEDICORVM DIE IOVIS XVI. MARTII.

M. IOANNE BOVRGEOIS, Doctore Medico Præsîde.

An Eclipses portentosa?

1052

H ABENT quoddam commune vinculum & cognationem inter se artes propemodum omnes. Medicinam omnium nobilissimam caue attingas quisquis es, quin cæterarum lustraris ambitum. Εγκυκλοπαιδείαν aues tenere: ne lateat lyderum, saltem poriorum, vis & notitia: quæ si cui confert, Medico maxime. Qualis enim esse debet, talem nos eum facit experiri, Ιητρικὴ Φαρμακον Ισοθεον. Huic Astronomia quæ & quot sint anni tempora, longè satius Arcturi atque Pleiadum ortu & occasu, quàm geminis Solstitiis & Æquinoctiis designanda definiendaque; & quid horum quodque in hominem possit, temporum mutationes, Altrorumque ortus & obitus, & vt horum quæque eueniant, corporaque nostra afficiant, patefacit: quæ qui medendi peritus rectè calluerit, is vtiq; futurum aut præsentis, aut sequentis anni statum prospiciet, ac futuros quæque tempestate morbos longè ante prælagiet, præcauebit, atque aduentantes citius, rurius, facilius & iucundius percurabit. Neque tam Canis aduentum & excursum, quàm vel tunc, vel ante, vel etiam postquam occiderit, feruentioris aëris & Solis æstum Medicus solers & simul Astronomus pertimescet; quin, frustrà latrante illo, cuiusque generis poriones, alterantes, catharticas, si opus sit, feliciter exhibeat; ac sanguinem quantitate vel qualitate peccantem minuat.

ASTRONOMIA Medica (posito quantumuis corporum cælestium in sublunaria influxu, quibusdam dubio, sapientioribus nullo, non tam per localem motum quàm per lucem & calorem vires quasdam & effectus in ipsis, statis vt fieri amat periodis, producente) circa eas actiones quæ ex hominum libero nutu pendent aut neutiquam, aut vanè & futiliter occupatur. Sapiens dominabitur Astris. Caue cælestes illos orbes, beneficos omnes, liquido suo amplexu ac penetrabili corpore, sidera nonnulla Planetasue maleficos continere. Isti sunt cum sole, cælestis omnis luminis & caloris subiecto fonteque primo, eiusdem luminis & caloris participes ac velut riuiulæ quibus in nos & hæc infera, dona cælestia, bona verò propemodum infinita diebus singulis deriuantur, portentosa nulla, mala nulla, ex fecundis atque imis terræ visceribus, vt vnicâ Pandoræ pyxide, oriunda. Æstus, frigora, pluuias, siccitates, ventos, terræ motus, fames, pestilentias, agrorum fecunditates, sterilitates diuinare aliquando potest cælestis illa prorsus ac propè diuina, saltem Diuinatrix scientia: sed hæc probabili tantùm coniecturâ assequitur: quâ interdum sibi primum, tum aliis, maxime plebeiis atque idiotis mentitur; at siderum motus, coniunctiones, oppositiones & Eclipses Solis, Lunæ, quo tempore, quâ die, quâ horâ, noctu an diu venturas certò certius prænoscit, ac prædicat.

ECLIPSIM vnâ agnoscunt Astronomi veram atque genuinam quæ Lunæ est: cum nempe Sol ita Lunæ opponitur, vt ambo terram habeant è directo interiectam; nec si viuos haberent oculos videre se possent. ex quo fit vt Luna ipsa, dum scilicet tota per se totam Solis omnimodo aspectu orba est, à quo solo, cum ipsa proprio lumine careat, luce antea splendebat ac lucebat alienâ, iam iam deficere ac velut emori videatur: spuriam alteram, & hæc Solaris est, quæ non propter defectum luminis in ipso Sole, quod numquam accidit, sed propter interpositam Solem inter & oculos nostros Lunam, nunc hîc nunc alibi sæpius contingit. Ab illa multi sunt qui multa metuunt; ab hac qui longè maiora atque infinita propemodum mala suspicentur, portentosa prænuntient, euentura pericula reformident. Falsa & erroris plena opinio! quæ non ab hoc primum die, velut in Eclipsi nuperâ, imperitæ multitudinis animos inuasit, & meticulosos miserè contorfit; ab insolitis nempe quibusque phænomenis semper oriri solita portentosa quædam; raròque Eclipses, Cometas, Monstra aut id genus tam in cælo, quàm in terrâ euenire similia, quin ab his statim prodeant infinita incommoda, latè grassentur pestes, horrendaque bella sequantur, ac in orbem vniuersum morborum periculossimorum praua effluua seminariaque plenâ velut manu conspergantur.

NEC verò rara aut insolita Solis Eclipsis est: vt quæ intra certissimas naturæ leges posita, in quibusdam terræ plagis crebrius, in aliis rariùs, non minùs certò contingit, earumque delectat incolæ, quosdam eam statâ horâ expectantes, alios ex improviso cum gaudio aspectantes, quàm vbique fere diebus singulis nox obscura dici succedens rebus colores adimit, aërem obscurat, animalibus penè omnibus somnum, vires, quiescendo conciliat. Quoquo modo, an ex toto, an ex parte, quoque mensis die hîc atque alibi, certò præcita veniat, eodem semper quo ante statu manent omnia; tempestates, siccitates, imbres, cæli solique nunc eadem bonitas, eadem quæ ante feracitas, pax, sanitas, nunc par & eadem rerum calamitas, bonorum paritas, bella, pestes, cuiusque generis ægritudines; ac si nè Eclipsis vlla vnquam obtigisset. Apage ergo quos malè iam affectos mortis timor exercuiat. Apage quos optimè valentes grauissimi alicuius ac subitanei morbi metus tenebriones & studiosè pessulatis obductisque cubiculorum ostiis ac fenestris, imminutæ dumtaxat tunc temporis illius lucis olores, cauearum, cauernarum atque profundissimorum latibulorum formidolosos hospites facit: ipso solo si pereant metu perituros aut ægrotaturos, non Eclipsi: quæ si æstate mediâ, alto Sole & sereno cælo accefferit, peregrinantibus ac nauigantibus solatio atque vmbraculi loco futura est.

SI, quod apud omnes æquè constar, impressus à naturâ rebus omnibus oriente Sole motus, idem eo occumbente manet, & nocturnus aër in eo solùm discrepat à diurno, quòd semotâ mundi face, à quâ incaluit, aut minor dumtaxat in illo calor, aut saltem maius aliquod frigusculum sentiatur; multò sanè potiori iure eundem prorsus æquum est seruari rerum tenorem qui erat antea, longèque minùs in nos alterationis redundare per Eclipsim, etiam totius Solis diurniorem, quæ ad horas tres solidas nunquam extenditur; à qua si quid timendum est, at longè profectò magis ab vnicâ temperatissimi alicuius anni nocte breuiori, cui apud nos adimplendæ octo horæ vix sunt pares, salubriorique: cum in hoc solo differant, quòd Eclipsis breuioris & minùs obscuræ noctis; nox opacioris & longioris Eclipsis imaginem repræsentet, cum totius in hac luminis oratione, ob interpositâ terrâ longè maiorem quam Lunæ crassitiem; huius in illâ dumtaxat quasi solâ nube, quod sapissimè fit, interiectâ, imminutione.

Non ergo Eclipses portentosa.

499

Proponebat Lutetiæ NICOLAVS LIENARD Parisinus A.R.S.H. M. DC. LVI.